

September 17, 1948
**Bi-Monthly Report from Bulgarian Intelligence on
the Civil War in Greece**

Citation:

"Bi-Monthly Report from Bulgarian Intelligence on the Civil War in Greece", September 17, 1948, Wilson Center Digital Archive, Central State Archive, Sofia, Fond 146-B, Record 5, File 1306. Obtained by the Bulgarian Cold War Research Group.
<https://digitalarchive.umd.edu/document/110557>

Summary:

An intelligence report on the on-going Greek Civil War. Among other things, the report emphasizes the American support for the Greek government and the low morale in the National Army.

Original Language:

Bulgarian

Contents:

Original Scan

ВНА. О 146 во 5 арх. ст. 1306

46

МИНИСТЕРСТВО
НА НАРОДНАТА ОТБРАНА
ПОДЕЛЕНИЕ 1010

ЛИЧНО-ПОВЕРЛИТЕЛНО

Екз. № .1..

№ 7

Т У К - Др. Министър-Председател

1.7. септември 1948 год.

С О Ф И Я

Представям доклад за Гърция за времето от 25 юни-25 август
1948 год., контр. № .1.., за сведение.

Приложение: доклада.

Н-К ОТДЕЛЕНИЕ ПРИ ПОДЕЛЕНИЕ 1010

/Мангов/

Отпечатан в 22 екз.:Екз. № 1 - 20 - на адресантите
по списък.

Екз. н-ра 21 и 22 - към дело.

Изпълнител: Кирков.

Г.Д.

№ 016. 5. 1936

СЪ Д Ъ Р Ж А Н И Е

- I. ПОЛИТИЧЕСКО ПОЛОЖЕНИЕ
- II. СТОПАНСКО ПОЛОЖЕНИЕ
 - а/ Бюджет и финанси
 - б/ Индустрия
 - в/ Земеделие
 - г/ Търговия
 - д/ Работничество
- III. ВОЕННО ПОЛОЖЕНИЕ
 - а/ Военно положение
 - б/ Морално-политическо състояние на монархофашистките офицери

ИЗВОДИЗАКЛЮЧЕНИЕ

виждания терор, измамата, лъжите и шантажите на монархофашистите, за които бяха подложени стачниците в монархофашисткия тил. Осигуриха политическата победа на стачката, която беше израз на пряката политическа помощ на трудещите се и прогресивни хора от тила на героите от Грамос. Стачниците успяха да увеличат своите заплати и надници номинално, /има такова обещание от страна на монархофашистите/, но трябва да се каже, че реалната стойност на същите ще продължи да спада, защото ще се получи същото положение както през декември 1947 год. /виж доклада от 28 февруари 1948 г./, когато надниците и заплатите на чиновниците и работниците бяха увеличени с няколко единици, а няколко дена след това цените на богатата от първа необходимост се увеличиха с 25%.

ВОЕННО ПОЛОЖЕНИЕ

През разглеждания период, във военното положение на Гърция, централно място заема битката за Грамос. Както е известно, монархофашистите хвърлиха тук най-елитните си части. От самото начало на действията при Грамос разните монархофашистки и чужди фактори се изразяваха оптимистично за изхода от тези действия, но се оказа, че превземането на Грамос е трудно, и че за целта ще трябва да се използват огромни човешки сили и материали и се дадат тежки жертви. Изявленията на Софулис от 20 август, според които монархофашистите са станали "абсолютни господари на Грамос и следователно на цяла Гърция", са напълно опровергани от бомбардирането на монархофашистките казарми в Костур на 24 август т.г., действията на подвижните части на Демократичната войска в тила на монархофашистите в областта на Грамос и акцията в голямия тесалийски град Трикала на 25 август т.г., факти които представляват най-блестящото доказателство за неверността на твърдението на Софулис. Но освен това, изявленията на Маршал от 25 август т.г. идват и те от своя страна да потвърдят горното. Маршал е казал: "пълната победа над Демократичната войска ще бъде много трудна.... Би могло да се надява човек, че правителствените сили ще могат не след дълго да сведат дейността на партизаните до незначителни размери..."

Монархофашизма започна да се готви още от края на миналата година, особено през пролетта на т.г. за да проведе офанзива от характера на тази при Грамос, с цел да ликвидира партизанското движение. Основните въпроси, които се разрешаваха в процеса на подготовката на тази офанзива, бяха следните:

I. ОРГАНИЗИРАНЕ НА ВОЕННИТЕ СИЛИ:

а/ Увеличение на редовната войска, която преди започването на офанзивата нарастна на повече от 130.000 души.

б/ Създаване на специална въоръжена сила от запасни войници, подофицери и офицери, наречена национална гвардия, с задача да охранява непосредствения и дълбок тил на действащата войска, който в цяла Гърция, особено в районите на военните действия е превърнат от силите на съпротивата на саботажническо и бойно поле. Създадени бяха 97 дружини на националната гвардия с приблизително 48-50.000 души.

в/ Увеличаване съставите, подобрене въоръжението на държавните и извъндържавни тела за сигурност /полицейски, и безотговорни терористични групи даже и такива от типа на Вурлакис и тем подобни поддържани от популистите, хитоси и пр. - фактически господари на държавния апарат/. За телата за сигурност бяха страхотно увеличени разходите, и според самият Цалдарис "разходите за делата за сигурност възлизат не на 27 а на стотици милиарда драхми".

г/ Увеличаване състава на американците съветници и засилване на ролята им от дружините до върховния съвет на националната отбрана.

II. ВЪОРЪЖЕНИЕ

Монархофашисткото правителство и "Върховния Съвет на Националната Отбрана" се вслушаха в препоръките на запасните и други военни специалисти като Мерендитис и др., и превъоръжиха въоръжените си сили с обилно автоматично оръжие, като особено наситиха войската си с планинска артилерия и авиация /набавени от американците/, което се налагало от особения характер на географските и метеорологическите условия, и своеобразния характер на гуерилията /партизанската война/.

III. ПРОДОВОЛСТВИЕ

Наемническият характер на въоръжените монархофашистки сили и глада в тила, налагаше обезпечаване на добра прехрана, особено за войниците. Самият Ван Флиит заяви, че гръцкия монар-

- 21 - ИИА, ф. 146, в. 5, а. с. 1306

59

хофашистки войник получава дневна храна, равна на 3800 калории /отпускана от американците/, въвн от храната която му се дава от атинското правителство.

IV. ПОЛИТИЧЕСКА ПОДГОТОВКА

Главните средства с които се служиха и служат монархофашистите, са терора и измамата.

а/ Проведе се поголовно физическо унищожаване на всичко прогресивно, участващо и подкрепящо демократичното движение. Хиляди нови борци бяха изправени пред военните съдилища и масово разстрелвани. Преди и след екзекуцията на престъпния министър Ладас, бяха разстреляни стотици борци от Националната Съпротива

б/ Проведе жателна чистка на прогресивните елементи в държавния апарат и въоръжените сили.

в/ Произнесени бяха речи за "несломимата сила" на монархофашистката власт и "близкия разгром" на Демократичната войска с предстоящата летна офанзива. Произнесени бяха нескончаеми хвалебствия за "храбрия" монархофашистки войник и неговата "историческа мисия" срещу славянокомунизма, а в процеса на офанзивата разтръбица "изоставянето" на "предателите" партизани, след предателството на Тито, за което бяха разпръснати масово позиви сред монархофашистката войска, Демократичната войска и населението. Освен това гръмогласно и официално заявяваха, че след близкия разгром на "бандите на Маркос", ще се проведат "свободни избори" и страната ще тръгне бързо по пътя на цветущото възстановяване и спокойствието под всеотранната, щедра и бърза помощ на всемогъщите американски "благодетели".

За да се разбере голямото значение, което се отдаваше на битката за Грамос от страна на монархофашистите и тяхните покровители - американските окупатори. достатъчно ще бъде да се каже, че фронта на Грамос е бил посетен и прегледан от няколко чужди и местни фактори, като помощник министъра на войната на САЩ Дрейшър, разни генералшабни американски офицери, английският генерал Крокер /шеф на британските сили в Средния Изток - посетил тайно фронта на Грамос/, Ван Флийт, крал Павел, Софулис, Цалдарис и др. важни чужди и местни личности. Целта на тези посещения бе да се повдигне низкия дух на монархофашистката войска, да се види от близо развоя на военните операции и се дадат напътствия за по-нататъшните военни действия.

Установено бе от помощник-министъра на войната на САЩ Дрейпър и другите "пълководци", че ще трябва да се внесат нови методи в борбата против Демократичната войска на Гърция, а именно да се използват широко и в невиджани до тогава размери артилерията и авиацията, с които да се унищожи изоснови цялата област заема на от партизаните, като по този начин се превземе Грамос без много жертви за монархофашистите и с пълното униожение на силите на Демократичната войска в този сектор. Оказа се обаче, че резултатите бяха печални за монархофашистите, въпреки, че използваха това средство /на 13 юни, т.г., само над фронта на Смолика бяха хвърлени 30.000 снаряди, бомби и др./. Тук трябва да се подчертае, че средствата за масово истребление и нанасяне непоправими разрушения на областта не дадоха бърз резултат, вседствие на което Ван Флийт на 28 юли поиска сменяването на част от гръцкото монархофашистко военно ръководство, и по-конкретно сменяването на командира на II-ри военен корпус генерал-лейтенант Калогеропулос. На това нареждане, отначало гръцките членове на "Върховния Съвет на Националната Отбрана", се противопоставиха но в последствие бяха принудени да се съгласят, и на 4 август т.г. бе съобщено, че командира на II-ри военен корпус Калогеропулос се оттеглил от службата си по "здравословни причини". Изхождайки от несъгласието на гръцките членове на "Върховния Съвет на Националната Отбрана" във връзка с уволнението на Калогеропулос може да се дойде до заключение, че между американските военни протектори и гръцките монархофашисти участващи в този съвет, се появили сериозни разногласия по тактиката на монархофашистката войска. Противопоставянето на гръцките военни да се уволни Калогеропулос, говори, че те са били доволни от тактиката, /не веднаж монархофашистките генерали са заявявали категорично, че американците не притежават никакъв опит за борба с партизаните и народоосвободителните войски и с намясата си само провалят тухните планове и офанзиви/, способността и умението на Калогеропулос да ръководи добре своя корпус. Обстоятелството, че Калогеропулос изпаднал в немилост пред Ван Флийт, говори освен горното, че той се е противопоставил на плановите на американците - планове на масово довеждане в касалницата монархофашистката войска. Уволнението на Калогеропулос не очудва никого; то е продукт на воля-

- 22 - ЦНА, Ф 146, п. 5 а. с. 1306

60

та на окупатора, и дойде в един критичен момент за монархофашистите, когато съдите понасяха ежедневно големи човешки и материални жертви.

Като се проследят тези заседания на "Върховния Съвет на Националната Отбрана" ще се види, че гръцките членове на съжия търсят причините за неуспехите си при Грамос в недостига на оръжие и храна. Това демагогско оправдание на пораженията е нагла лъжа и измама. Така според съветския вестник "Социалистическо Земеделие" от 11 август т.г. който възпроизвежда едно съобщение от в. "Емброс" - орган на бившия началник щаба на гръцката монархофашистка войска Вендирис, се вижда, че американците са доставили на гръцката монархофашистка войска до края на месец юли т.г., следните материали: 75 самолета, 40 плакински оръдия, 450 тежки и 5350 леки картечници, 70.000 пушки, 1920 минохвъргачки от различен калибър, десетки хиляди тона боеприпаси, 6700 военни камиснетки, 4500 глави впрегатен добитък /коне и катъри/, 3250 радиопредаватели, както и други материали - облекло, гориво и пр., без да говори нищо за американските танкове, въпреки, че в една от страниците си помества снимка от фронта изобразяваща американските танкове "Кентавр", действащи в долината на Сарандапоро - Грамос. Според в. "Вима" от 4 април т.г. Ван Флийт е казал в свои изявления: "Храните, които отпущаме на гръцките въоръжени сили правят гръцкия войник, един от най-добре хранещи се войници в целия свят. Гръцкия войник получава 3800 калории дневно, вън от допълнителните храни, които му се отпущат от гръцкото правителство". Освен това ще трябва да се каже, че американците са предупредили монархофашистите да не увеличат в никой случай разходните пера по гражданските ведомства в своя бюджет. На 30 юли т.г. стопанския съветник на американската мисия Клей, предал на Софулес писмо от американския посланик Грейди /заместник на Грисуолд/, според което, американската военна мисия не щала да позволи увеличаването на заплатите на чиновниците и работниците, както и на цената определена за събирането на житото от тазгодишната реколта, защото с това щало да се предизвика хаос в бюджета и се помогне на инфлацията. Така, освен кръвта, която гръцкият народ пролива за американските интереси, сега той е принуден да кредитира с повече средства своето собствено

изстребление. Защото, безспорно е, освен всичко това, че извън бюджетните разходи, съществуват и тайни фондове, които са много по-големи от официалните разходи по военните пера, с които може до известна степен да се поддържат въоръжените монархофашистки сили, във от помощта, която монархофашистите получават от американците за същата цел, с чисто гръцки средства. Това се вижда и от изявленията на известния водач на "социалдемократическата" партия Попандреу, поместени във в. "Иелас" от 21 юни т.г. Ето самите изявления направени пред представители на печата:

"Разрешението на въпроса за възнагражденията на телата за сигурност е затруднено от непосветеността на правителството по този въпрос. Господин Цалдарис, говорейки вчера пред парламента, каза, че тези разходи възлизат на стотици милиарди драхми!, докато годишните разходи, съгласно таблиците на министерство на обществения ред, възлизат на 19 милиарда драхми за жандармерията и 8 милиарда драхми за полицията, т.е. всичко годишно 27 милиарда драхми разходи за телата за сигурност..."

От двата проекто-бюджета за икономическата 1948-1949 г. поместени във в. "Елефтерия" от 22 юни т.г., се вижда, че официалните военни разходи за същата година ще бъдат 1700 милиарда драхми, дакото разходите за гражданските министерства се колебаят от 1500 до 1950 милиарда драхми. Първия проекто-бюджет се очертава с 2155 милиарда драхми предварителен дефицит, а втория само с 400 милиарда драхми дефицит, обаче със сметки за постъпление на средства по разни съмнителни и трудни пътища. Тук е нужно да се отбележи, че щом като 27-те милиарда драхми, за които става дума по-горе бяха далеч надхвърлени и според израза на Цалдарис "разходите за телата за сигурност възлизат на стотици милиарда драхми", то следва да се заключи, че тайните фондове са главните ресурси за поддържане на гражданската войска с гръцки средства, и, че следователно тазгодишните военни разходи ще бъдат много по-големи от миналогодишните тъй като монархофашистите ще бъдат принудени да продължат усилено дейността си против демократичната войска след последната провала на офанзивата им при Грамос и значителното поразяване през текущата година на Демократичната войска на Гърция. Даже според едно сведение дадено от ЕЛАС-ПРЕС от 24 август т.г. в Атина е решено да се мобилизират един нов набор новобранци

61

- 25 - ИИД, Ф. 176, л. 5 а. с. 1306

по заповед на Ван Флийт. И така, не само не предстат да се извърши никаква демобилизация - както монархофашисткото правителство беше обещало при започването на офанзивата при Грамос, но напротив, извършва се нова мобилизация. Даже и решението да се демобилизират "доброволците" жандармеристи е ревизирано и се отлага за известно време. Това говори, за нови усилия от страна на монархофашистите и за провеждане на тотална мобилизация за посрещане на Демократичната Войска и за "затварянето на северните граници на Гърция", което се вижда и от следното съобщение на в. "Вима" от 24 юни т.г.: "идването на чужди приатлантски войски в Гърция, с цел да затворят северните гръцки граници не е лесно, щом като много трудно се поддържат тук - далеч от границата, и малкото хиляди английски войници... Следователно, въпроса ще бъде разрешен само от гръцката войска, която ако се увеличи във физиологическите си размери съответствувачи на населението, ще бъде в състояние да разреши сама този въпрос..."

Горното може да се потвърди и от изявленията на Стратос - министър на войната, пред американските журналисти в Атина, според които, американският помощник министър на войната Дрейпър му обещал увеличение на монархофашистките въоръжени сили на 350.000 души, и изпращане на по-големи количества на военни материали и тежки бомбардировачи. С това се потвърди и заявлението на Грейди / новия американски посланик в Атина /, според което, интересът на САЩ към Гърция се равнява на половината от интереса към Германия.

Относно резултатите от битката за Грамос може да се каже следното:

След "приключването" на боевете за Грамос, монархофашистите могат да упражняват относителен контрол върху този терен. Трябва обаче, да се напомни, че съсредоточаването на главните монархофашистки сили в областта на Грамос даде отлични възможности на Демократичната войска да пригруппира своите сили в други сектори - Пелопонез, Тесалия, Румели и др., и да започне нападателни действия в същите. Така, се осъществи очертаната още през зимата от Главното Командуване на Демократичната Войска и другаря Захариядис тактика, според която, в дадено про-

странство и дадено време, със строго определен план и съсредоточен за специалната задача части да се извършват нападения с изненада срещу укрепения враг, с цел последния да бъде унищожен. Това стана с Каламбака, Трикала, Патрас и др. На фронта при Грамос тактиката на Демократичната войска бе, обаче, малко различна: само след като се нанесоха максимум загуби на монархофашистите чрез прилагането и провеждане тактиката на активната и едастична отбрана, главното ядро на силите на Демократичната войска извърши историческия пробив и рязкъса обкръжителния монархофашистки обръч прилагайки тактиката на активно контраналедение, и може да се каже, че резултатът в тактично отношение за Демократичната войска от битката за Грамос е, че сега същата /ДБ/ преминва към активна контраофанзива, след като се залечи и възмъжа, и след като осигури нови свободни пространства. Тук трябва да се подчертае, че понеже монархофашистите не ще бъдат в състояние да поддържат големи сили в мъртвото пространство на Грамос за дълго време, частите на Демократичната войска ще намерят отново начин - и то много скоро, да се установят на временно изгубеното пространство на Грамос. Освен всичко това трябва да се прибави за тактиката на Главното Командуване на Демократичната Войска през времетраенето на боевете за Грамос, че същата пожъна исторически успех, което се дължи и в това, че същото успя да заблуди американските и монархофашистки генерали с известните си апели: "Грамос трябва да стане гробницата на монархофашизма" и др., които американските и монархофашистки генерали повярваха, изтъкуваха погрешно и помислиха, че частите на Демократичната Войска ще защитават до край и с цената на всички жертви Грамос и ще загинат до един, като не си дадоха сметка, че фактически на дело командването на Демократичната войска вършеше друго: спестяване и запазване силите си, подготвяше се за разбиване и разкъсване обръча на монархофашистите с главното ядро на силите при Грамос, осигуряваше нови свободни пространства и се подготвяше за голяма контраофанзива в всегръцки мащаб, която вече се прояви в Тесалия и Пелопонез, и която ще разтърси изоснови монархофашисткия режим, ще обезпечи нови важни предпоставки и ще ускори победата на демократичното движение в Гърция. И така, целта на монархофашистите да унищожат живата сила на Демократичната войска в Грамос, не се осъществи. Те превзеко изоставения Грамос но не

- 27 - ЦНА.Ф.146.ч.5.л.с.1306

62

можеха да унижат главната сила на Демократичната войска. Напротив, монархофашистите тук дадоха много жертви и загуби и според комюникето на Главното Командуване на Демократичната войска на 22 август човешките жертви на монархофашистите възлизат на 5125 души убити, 16 000 ранени, 488 пленени, 92 предадени се и 1200 в неизвестност. Материалните жертви на монархофашистите според същото съобщение възлизат на 35 самолета, 18 танка и пр.

Жертвите на Демократичната войска, според един говорител на монархофашисткото правителство, възлизат на 3120 души убити, 589 пленени, 600 дезертьори и 4500 ранени. Според същия говорител загубите на монархофашистите през същия период възлизат на убити - 52 офицери и 538 войника; ранени - 42 офицера и 2880 войника и изчезнали - 31 войник. Агентски данни за загубите и на двата лагера няма, но може да се предположи с положителност, че горните монархофашистни данни не отговарят на истината като се вземат предвид изявленията на представители на монархофашисткия генерален щаб, относно загубите на монархофашистите предадени от агенция "Франс Прес" от Атина, според които загубите на монархофашистите в офицери през 70-те дни на офанзивата за Грамос надминават с 10% загубите на гръцката войска през последните войни /гръцко-италианската и гръцко-германската през 1940-41 год./. Следователно загубите дадени от говорителя на атинското монархофашистко правителство не отговарят на истината, тъй като същия дава само 52 офицера убити и 42 ранени. Във войните през 1940-41 г. гръцката войска даде значително много жертви в офицери.

МОРАЛНО-ПОЛИТИЧЕСКО СЪСТОЯНИЕ НА МОНАРХОФАШИСТИКТЕ ОФИЦЕРИ

Една от основните причини за поражението на монархофашистката войска в битката за Грамос, бе низкият и неуверен дух на офицерския корпус. За целта поместваме извадки от една статия под наслов кадрите на войската поместена във в. "И Елас" от 21 юни, 28 юни и 5 юли т.г., която отразява духът на монархофашисткия офицер преди започването на офанзивата. Ето извадки от тази статия:

"...Изтощени физически и икономически, изоставени на произвола на съдбата, офицерите напуснаха своите близки и се

- 31

ЦНА, Ф. 146, к. в. 5 а. в. 1306

64

държавата са готови да посреднат и разрешат основните нужди на неговото семейство, той воява с усмивката на човека, който знае, че неговата кръв и пот не отиват напразно.

Жилища за семействата на офицерите. Грижите на държавата по този въпрос са нищожни.

Дълновидността е главен дълг на ръководителя. Ако тя днес отсъствува, ще настъпи време, когато ще се проявят трагичните последици за нацията..."

Автор на горната статия е военния сътрудник на вестник "И Елас" - орган на партията на предателя и демагога Папандреу. Тя говори много ясно за положението на кадрите на монархофашистката войска и грижата на държавата към същите. Нужно е да подчертаем само, че в стремежа си да спечелим симпатиите на американците и да заблуди съзнанието на народа, авторът на горната статия обрисова доста сполучливо положението на монархофашисткия офицер. Монархофашизма не провежда правилно кадрова политика, а това е една от причините монархофашистката войска да претърпява поражение след поражение на фронта.

ИЗВОДИ

A. ВОЕННО-ПОЛИТИЧЕСКО ПОЛОЖЕНИЕ

I. В ЛАГЕРА НА МОНАРХОФАШИЗМА

Поставените военно-политически задачи от монархофашистите и техните американски покровители бяха само отчасти постигнати. Те не можаха да унищожат главното ядро на Демократичната войска. Презвзеха мъртвото пространство на Грамос, което много трудно ще успеят да запазят за в бъдеще. Единственият успех на монархофашистите е, че Демократичната войска изгуби, макар и временно, най-стабилната си свободна територия, вследствие на което ще трябва да води война в движение в някои сектори. Загубите на монархофашистите са действително големи, и за това, както е вече известно, те не само че не ще демобилизират никакви набори - както бяха обещали преди започването на офанзивата, но свикват под знамената нови набори. И така, вследствие на постоянната умора и моралната депресия на целия реакционен лагер в Гърция, трябва да се очаква, че в близко бъдеще процесът на разложение на дука на монархофашистката войска ще се засили още по

вече. Може да се каже, че плановете на монархофашизма са проваляни в основата си.

От политическа гледна точка, може да се каже, че битката за Грамос е спечелена само от Демократичната войска. Ссфулис ще трябва да се чувства в неудобно положение след изявленията си, че "битката за Грамос е спечелена и следователно е спечелена и битката за Гърция", понеже Демократичната войска не само че не е разгромена, но даже е влезла в редица градове като Патрас, Каламбака, Спарта, Каламата и след като изпълни своите задачи в същите, ги напусна.

След неуспеха на монархофашистите да унищожат Демократичната войска с кампанията на Грамос кризата, съществуваща сред монархофашистките среди ще се засили и трябва да се очакват вътрешни промени в монархофашисткия режим. Правителството на двете "исторически" партии - либерална и популистка, проигра своите козове, напълно се компроментира и едва ли ще бъде предпочетено от американците да играе ролята на техен партнер като продължи да възглавява по-нататъшната борба против демократичното движение в Гърция. Поради това, че са използвани всички котерийни буржоазни политически групировки след декемврийските събития до днес, то задачата за разрешаването предстоящата политическа криза ще бъде действително трудна за американските скупатори. Тенденцията, която съществуваше от края на 1947 и началото на 1948 г. да се създаде надпартийна или военна диктатура, въпреки, че напоследък не се подхранва усилено, все пак не е изключено да намери благоприятна почва, като се има предвид, че всички правителствени схеми и методи на борба против демократичното движение с "парламентарно" правителство са изпитани, без да дадат желанния резултат за монархофашистите и техните американски покровители.

Не е изключено монархофашистите, след създаденото положение, да подсилат още повече водената кампания против "вмешателството" на северните съседи на Гърция във вътрешните работи на последната чрез оказване помощ и подкрепа на партизаните на Маркос, с цел да "убедят" ООН да изпрати войска за "затварянето на северните граници на Гърция", надявайки се, че ООН в края на краищата като сръжие на империалистите - каквато единствено желаят да си я представят монархофашистите, ще реши да изпрати такава

II. В ЛАГЕРА НА ДЕМОКРАТИЧНОТО ДВИЖЕНИЕ

Планът на Демократичната войска успя в главната си линия. Безспорно е, че Демократичната войска, чувствувайки се в състояние да се противопостави ефикасно на подготвяната кампания от монархофашистите и американските им покровители, реши да приеме сражението след като предварително прецени съотношението на противопоставените сили и възможности и се подготви най-щателно за целта. Като изключим факта, че Демократичната Войска изгуби — макар и временно — най-стабилната си територия, тя пожъна пълен оперативен и политически успех с нанесените големи загуби на монархофашистите и историческата нападателна маневра от 20-21 август т.г. Трябва дебело да се подчертае, че Главното Командуване на Демократичната войска подготви умело плановете за действията по останалите области на страната, с които действията трябваше да осигури нови свободни пространства, въпреки, че това предполагаше сериозни усилия и боеве. От хода на действията трябва да се очаква, че Демократичната войска, въпреки грешките, които по места допуска, действително ще освободи в близко бъдеще нови големи пространства.

За спечелването на тези успехи, Демократичната войска даде скъпи жертви. От редовете ѝ излязоха хиляди ранени в името на утрейна свободна и демократична Гърция, които днес очакват бързата братска помощ на демократичните свободни съседни страни и народи.

Б. СТОПАНСКО ПОЛОЖЕНИЕ

От стопанска гледна точка монархофашистката държава е истинска отрепка. В монархофашистка Гърция няма нито следа от възстановяване. Войната поглъща все повече и повече средства, и ако американските капиталисти не поемат да я финансират изцяло, то трябва да се очаква, че тя скоро ще се намери пред пълен финансов и стопански крах.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ: Монархофашистите и американските окупатори на Гърция са изправени пред катастрофалните последици от провалата при Грамос. В резултат на това монархофашистите изгубиха инициативата на боевете и сега са принудени да приемат сраженията, които Демократичната Войска им налага /Патрас, Каламбака, Трикала/. Демократичната войска излезе закалена и с големи военно-политически успехи от боевете при Грамос и с възможности да жи успешно инициативата на бъдещите боеве в ръцете си.